

PATUFET

- Al gran de casa li va fer mal la pilota.
- Nosaltres, desde que li va fer mal al petit, no mengem olla.
- No, no; si lo que li ha fet mal no es la pilota de l'olla, sinó la del foot-ball.

La "Associació pera'l Foment del Teatre d'Infants", de Lleida

D'una bona nova hem de donar compte avuy als nostres lectors: de la constitució, a la cultíssima ciutat de Lleida, d'una entitat que porta'l títol que serveix de capsalera a n'aquestes ratlles, l'objecte de la qual se desprèn clarament del títol meteix.

Però hi ha més encara: la propia entitat, pera difondre convenientment els meritíssims fins vers els quals la seva acció corporativa s'encamina, ha comensat a publicar, ab la denominació d'*El Teatre dels Infants*, un interessantíssim butlletí mensual que li farà de portaveu, del primer número del qual, que tenim a la vista, ne reproduim ben agradats alguns fragments, que parlaran més eloqüentment de lo que nosaltres podéssim ferho, respecte dels propòsits que animen a la novella Associació.

Escolteu, patufistes:

» Està reconeguda arreu l'importancia y fins la necessitat del teatre, donada l'actual manera d'ésser de la societat moderna; y com aquet es, y deu ser sempre, una escola de bones costums, y en el que, com en tota obra artística, han de resplandir la bondat, la bellesa y la veritat.

» Esdevé avuy dia que'ls noys no poden anar al teatre, porque o's troben ab obres que no les comprenen, obres de tesis, de problemes filosòfichs, socials, que les seves intel·ligencies no poden pas capir; o's troben ab obres que les comprenen massa, obres de drames de la vida, de males costums, quadros de desvergonyit realisme.

» Y, veritablement, en el primer cas, cap profit ne reporten, y en el segón, es gran el mal que se'ls proporciona. En ab-dós se troben en un ver-dader conflicte els pares que no volen emmetzi-nar els cors tendres de sos fills.

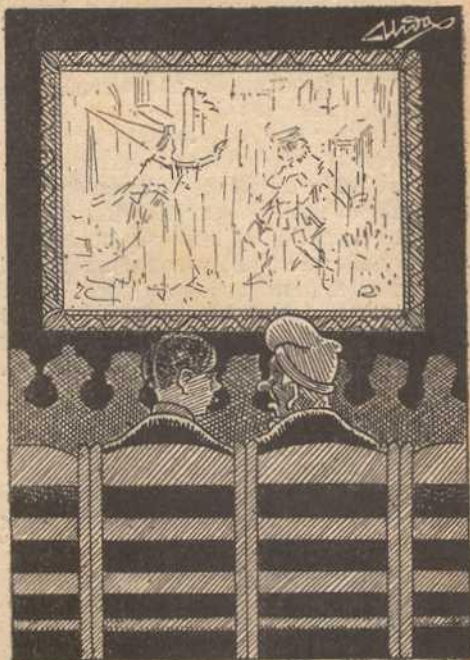
» D'aquí la necessitat de crear y fundar un teatre pera noys, pera intel·ligencies en formació, pera'ls homes de demà, en el que's representin les obres, escrites pera aquet fi, que, fugint de la carrincloneria de les comedies pera colegis y centres docents, reuneixin les qualitats exigides pel preceptista: instruir recreant.»

Esmenta a seguit l'articulista'ls intents de creació de teatre d'in-fants que s'han vingut fent fins ara a Madrid y a Barcelona, y acaba dient:

« De totes maneres, com les representacions donades arreu són poques, nosaltres no cessarem fins que poguem organitzar una temporada o serie de funcions que sigui de veraders resultats pera'l nostre fi, lo qual creyem no trigar gaire en conseguir.»

En altre lloch del butlletí s'hi fan les següents declaracions, no menys interessants:

« Altres dels propòsits que'ns mouen a publicar aquet butlletí es fer afició a llegir y escriure en nostra llengua entre'ls infants. Sorto-sament, veu la llum en la ciutat comtal un benemèrit setmanari pera noys, qui pot vantarse d'haver conseguit molt en aquet punt. (Grans mercès per l'alusió.)

EN EL «CINE»

— ¿Que us agrada, Tòful, això?

— Molt; però's veu que ab els anys m'he tornat sórt, porque no sento res de lo que diuen.

» Volem inculcar en el cor dels infants els sentiments de fe, de patria y d'amor a la bellesa, a l'art, a la poesia. Volem despertar en ells les aficions al conreu de les lletres y de les arts, pera que, si la seva vocació'ls porta per aquet camí, arribin a ésser algún jorn glories de nostra terra. »

« Tenim el propòsit de despertar en els noys l'afició a l'art dramàtic, pera tenir, en temps esdevenidor, bons dramaturchs y bons artistes. En les nostres seccions dramàtiques s'hi troba manca d'aficionats que reuneixin les qualitats necessaries pera'l conreu de la dramàtica, y els que hi han se troben mancats d'aquells coneixements indispensables pera la vida artística. Nosaltres, si se'ns ajuda, esmenarem aquesta falta y farem aficionats y artistes que puguin, ab ventatja, posarse d'un cop al front de qualsevol quadro escènich. »

« Pera conseguir nostres propòsits, tenim en projecte varies coses que successivament anirem realisant.

» Concursos pera augmentar el catàlech de les obres del teatre d'infants, publicació d'obres en folletí del periòdich, certàmens literaris pera noys y noyes, jochs florals infantils, representacions escèniques, academies literaries, vetllades, exposicions y altres empreses.

» Una, emperò, forsa interessant y d'immediata inauguració, es la de la fundació d'un petit Conservatori, en el que's donaràn classes d'Estètica, Declamació, Literatura dramàtica, Música, Indumentaria, Escenografia y totes les arts relacionades ab el Teatre, pera'ls noys que figurin inscrits en l'Associació, completament gratuites y per persones competents. »

No cal dir que EN PATUFET se solidarisa de bon grat ab l'obra de cultura infantil que venen a realisar l'*Associació pera'l Foment del Teatre d'Infants* y el seu butlletí, corresponent afectuosament a la salutació germanívola que li endressen *Els noys de la secció* que formen en l'entitat esmentada, el text de la qual ens fem un goig de reproduir en l'espai habitualment destinat als versos del company *Nyic*.

ABECÉ

El Suplement d'En Patufet corresponent al present número publica'l novè folletó de l'interessant novela "Fugint de les terres roges". Ab aquet Suplement se regala'l conte complet "La pastorella de Niufiorit", den Joseph M.ª Folch y Torres.

Salutació a "EN PATUFET"

¡Bon company, de Barcelona!
Dels noys tu l'amich te fas;
perxò'l TEATRE te dóna
un saludo y un abràs.

Nota d'entremaliadures
com amichs t'enviarem,
y d'aquelles aventures
que'ls noys de Lleida farem.

A tots dos, amich, ens guien
uns meteixos ideals:
despertà'ls amors que nien
en els cors angelicals.

Jamay deixem de semblarnos
infants y ben catalans.

Y per això hem d'estimarnos
com ben avinguts germans.

Y els germans que bé s'estimen
fan les coses tots plegats
y per anà ab tu s'animen
els de Lleida, enjogassats.

PATUFET, donchs ja ho pots.

[veure,

nostre TEATRE es el teu.
Bon germà, fins a reveure.
Reb una abraçada. Adeu.

ELS NOYS DE LA SECCIÓ

D'El Teatre dels Infants, de Lleida.)

Fets del comte de Nolhabilla**Un rellotge barato**

EL comte no tenia rellotge, y això ningú'm negarà que era un defecte molt gran pera un comte. Per lo general, els comtes tenen sempre rellotge, y el de Nolhabilla ja feya temps que anava al darrera d'una ocasió bona pera adquirirne un. No li faltaven més que'ls diners pera adquirirlo, porque de ganes no n'hi faltaven pas.

Y no us cregueu que'l comte de Nolhabilla necessités el rellotge pera no fer tart. No tenint empleu, ni ganes de tenirne, y no tenint molts dies hora de dinar, per la senzilla rahó de que no tenia dinar, poca falta devia ferli un rellotge; però es que'l comte coneixia una qualitat dels rellotges que potser vosaltres no coneixeu. Aquesta qualitat es la de que, además de senyalar l'hora, un pot ferlos servir pera empenyarlos, y sempre, en un moment apurat, l'empenyo d'un rellotge proporciona algún quartet pera l'ermilla.

Donchs es el cas que, quan menys s'ho pensava, el comte's trobà ab una ocasió favorable, lo que no estranyà gens, puig ja es sabut que ell era l'home de les bones ocasions.

Heusaquí que'l comte anava per la Rambla de Barcelona, quan tot d'una'l carretó dels gossos va passar. Els llassers empaitaven un gos, y la gent reya y badava que era un gust. Entre'ls que badaven hi havia un bon senyor, gras y tranquil, que reya a grans riallades mentres els llassers agafaven el cà y aquet grinyolava. En aquell moment el comte de Nolhabilla s'adonà de que un lladregot estirava un preciós rellotge d'or de la butxaca d'aquell senyor, enduénstseli cadena y tot, en la que'l comte va poder vèurehi un medalló ab un retrat de senyora.

El *mossega* va desaparèixer ab el rellotge a la butxaca, però'l comte'l seguí, y quan, ja lluny del lloch del succés, el *mossega's* creya en seguretat, el comte avisà a un urbà y's presentà al *mossega*.

— ¡*Alto!*— digué l'urbà, agafant al lladre pel bras.— Vostè ha robat un rellotge a n'aquet senyor.—

El lladregot se mirà al comte tot parat.

— Oy que no. Si estava gras y rodanxó y aquet està magre.

— ¡Descobert! — digué l'urbà. — Així confessa que ha robat un rellotge.

— Sí, es cert, m'ha escapat; però no es a n'aquet senyor a qui l'he robat.

— ¡Còm que no! — replicà'l comte. — Si justament era'l meu rellotge d'or, en la cadena del qual hi portava'l retrat de la meva senyora.

— Veyam si es cert, — digué l'urbà.

Efectivament, el rellotge era d'or y portava'l medalló indicat.

— Es de vostè, aquí'l té,— digué l'urbà al veure que les senyes del rellotge coincidien ab les donades pel comte.

Aquet, molt content, se'n anà ab el rellotge, mentres el lladregot era conduït al jutjat.

Això us semblarà un fet de mal genre, perque resulta tan pillet e lladregot com el comte, però no feu judicis temeraris fins que hagueu llegit tot lo que passà.

El comte ab el rellotge se'n anà a una casa ahont no miraven gaire prim en comprar objectes procedents de robos.

— Aquí porto un hermós rellotge d'or que ara acabo d'*adquirir*. ¿Quànt me'n donen?

— Dos-cents duros.

— Ne val cinch-cents, però m'accontentaré ab tres-cents duros.

— Aquí'ls teniu y vinga'l rellotge.—

El comte se'n anà ab els tres-cents duros y va fer aquet càlcul:

— He enredat al lladregot y ara es a la presó. No hi ha rès a dir, ja que es un lladre. Ara resulta que'l lladre està castigat, però l'amo del rellotge es el perjudicat, y això no està bé.—

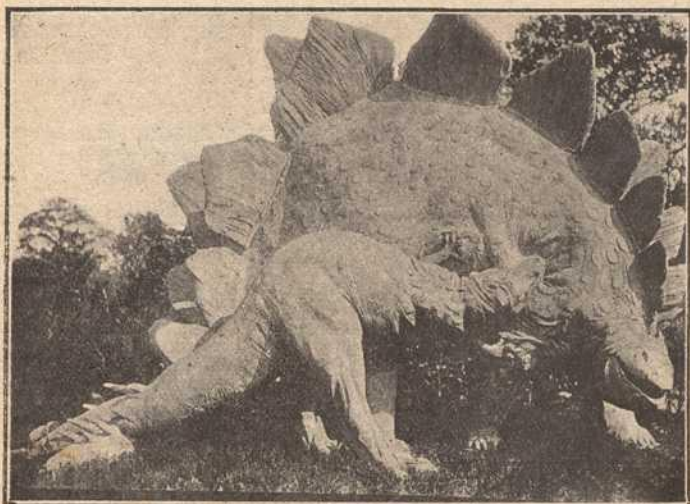
Y tot seguit se'n va a un diari y hi posa aquest anunci: «Avis: Se donarà rahó del parader d'un rellotge a la persona que l'hagi perdut.» L'endemà's presentà a casa seva'l senyor grassonet, veritable amo del rellotge, y el comte li digué:

— Miri, senyor. Jo vaig adonar-me de que un lladre li robava'l rellotge mentres vostè estava contemplant còm els del llas agafaven un gos.

— Y ¿per què no m'avisava?

— Perque'l lladre hauria fugit y vostè no hauria pogut córrer da-

ELS MONSTRES DE L'ANTIGUITAT

El Stogasaurus. — Monstre que té una doble línia d'aletes a l'esquena, el qual mida 25 peus de llarg.

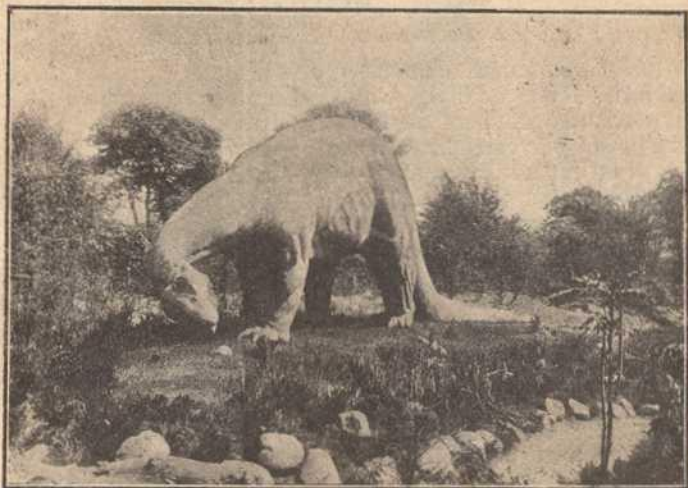
rrera d'ell. Ara, en cambi, jo sé ahont va anar el lladre a vendre. Es a tal casa, del carrer tal, número tal. Vostè va allí ab un municipal y la casa no tindrà més remey que tornarli'l rellotge, ja que si s'hi neguessin, encara hi perdrien per haverse fet còmplix del lladre.

— Moltes gracies, — respongué'l senyor.

Y agrahit, va entregar al comte de Nohabilla dos-cents duros de gratificació, que ab els tres-cents de la venda del rellotge, li feren cinch-cents duros.

El comte, satisfet de la seva operació, va ferse aquesta reflexió conclouent:—1.er L'amo del rellotge, que es persona honrada, ha retrobat el rellotge, que no hauria vist més si no arribo a ésser jo. Per lo tant, els dos-cents duros que m'ha donat han estat ben guanyats, ja que li he fet un bon servey. 2.^{on} El lladregot es a la presó y s'ho mereix, perque havia robat el rellotge. 3.er El comerciant d'objectes robats, negoci immoral, ha rebut el càstich de tenir de pagar tres-cents duros y tornar el rellotge; càstich just.

Y jo he cobrat cinch-cents duros sense perjudici de cap persona honrada.

El Diplodocus. — L'animal terrestre més gran que s'ha conegut. Mida 90 peus de llarg per 35 d'alt. Té una cua llarga y groixuda y extraordinàriament flexible.

De manera que, excepte alguna *bola* que he tingut de dir, no he fet res mal fet y he cobrat un bon *piquillo* que'm permetrà viure un quant temps sense tenir de rumiar combinacions. —

J. M. F.

Una alcaldada

No matant el carnicer cada dia un *bestiar*, a cert alcalde de poble va acudir tot el veïnat, demanant que cada dia no més un bou fes matar.

El carnicer exclamava:

—Es que'm quedo ab la meitat. —

Y l'alcalde li va dir:

—¿Te'n queda mitg? ¡Això ray!
Pots matarne mitg avuy
y l'altre mitg l'endemà. —

Una historia

Al meu germanet

Era un hermós matí d'un delectant jorn del mes de maig, y'm trobava en un lloch hont se bifurcava'l camí que conduhia a un poblet: tirant cap a la dreta s'anava a l'escola, y per l'esquerra, al prat en que hi havia la fira. Allí vaig escoltar el següent diàlech de dos noys:

—Bon dia, Carles.

—Igual te desitjo, Jordi.

—¿Ahónt vas ara?

—A l'escola.

—¿A l'escola? Anem al prat a jugar.

—A la tarda, sí; però ara haig d'anar a l'escola. Adeu.

—Donchs, si tu te'n vas a classe, jo me'n vaig a jugar — digué en Jordi, corrent tot alegroy, mentres son company, ab un munt de llibres sota'l bras, se dirigia vers l'escola, ab pas orgullosit, propi del que compleix son dever.

Uns vint anys després, jo'm trobava un dia, per casualitat, davant meteix de la dita escola, quan sobtadament un home, pàlit, mal vestit, trucà a la porta del

collegi. Era un jorn crudel: un fret intensíssim regnava, y ni'l més petit raig se desprenia del rey dels astres.

La porta s'obrí, y vaig escoltar aquesta conversa:

—Bon dia, senyor.

—Bon dia, bon home.

—Us prego tingueu pietat de mi.

—¿Què desitgeu?

—¡Trebball, senyor! Jo us endressaré l'escola; faré tot quant us plagui; mes, per favor, no'm deixeu abandonat.

—¿No sabeu fer altra cosa que això?

—No, senyor.

—¿Per què no?

—Perque sóch un ignorant.

—¿Vostre nom?

—Jordi.

—Entreu. Fa massa fret aquí fóra, mentres que a dintre s'hi està molt bé; y encara que sigueu ja home, jo us ensenyaré lo que de noy no vàreu voler aprendre.—

L'humanitari mestre era en Carles, l'antich company d'estudi del pobre Jordi.

Enviat per

VICENS BORRÁS

Bona veritat

Un tal que a mi sempre'm dèu, y a fe que cap bola ensarto, exclamava en alta veu:

—Penjat primer me veureu abans que demani un quarto.—

Y el probar que rahó té no li costa cap apuro, quan ho diu, ell sab per què, puig ell no demana rè que al menos no sigui un duro.

L. T. C.

- Aquest secret que us acabo de dir, suposo que no'l direu a ningú.
- Confia en nosaltres, que serem tan callats com tu.

El gos del ceguet

Al nostre amic Joseph Alerudo

Un noy anomenat Joseph sortia cada dia a passejar una estona. Una vegada, mentres hi anava, trobà un gos molt petit, y el noy, caritatiu com era, se l'emportà a casa seva y digué al seu avi:

— Avi, m'he trobat un gos. —

L'avi den Joseph, que era cech, li digué:

— El criarem, y abans d'un any ell m'acompanyarà. —

Quan feya sis mesos que havia succehit això, en Joseph va tenir d'anar ab la seva mare a una ciu-

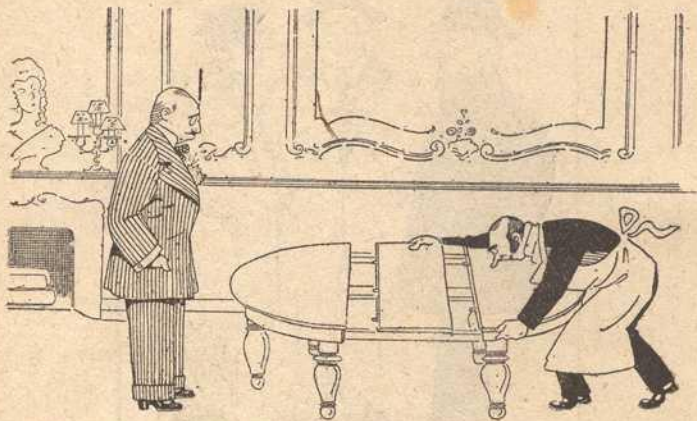
tat llunyana, deixant al ceguet sol ab el seu gos.

Cada dia sortien tots dos pels carrers més cèntrichs de la ciutat pera implorar la caritat de la gent. Els diners que recullia'l ceguet eren molt pochs, ja que per cada un que li feya caritat, n'hi havia cinquanta que no n'hi feyen.

En una porteria hi havia un noy molt caritatiu, que donava tots els dies una pesa de cinch cèntims al ceguet. Quan el ceguet y el gos arribaven a casa, aquell comptava'ls diners, y el gos el mirava content.

— Un y dos... tres, y un... qua-

L'HISTORIETA A L'ESTRANGER

1. — Pepet, estàs molt constipat.
 — Oh, es solament de nas.
 — Ja cal que'l cuidis aquet nas.

tre, y dos... sis, y dos... vuit, y un... nou, y cinch... catorze.—

Un dia'l ceguet caigué malalt. Faltaven les almoines y ell se moria.

Varen passar tres setmanes, y un dia, a la tarda, el gos se'n va anar a casa del noy que'ls feya caritat, el qual se deya Andreu.

Les quatre... les cinch; l'Andreuet no venia, y el gos esperava. A les sis comparegué'l noy a la porta, ab el berenar a la mà.

Al veure al gos, va entendre desseguida lo que passava, y va donarli'l berenar.

El gos el portà tot content al seu amo; mes, ¡quan arribà a casa, el ceguet havia mort!

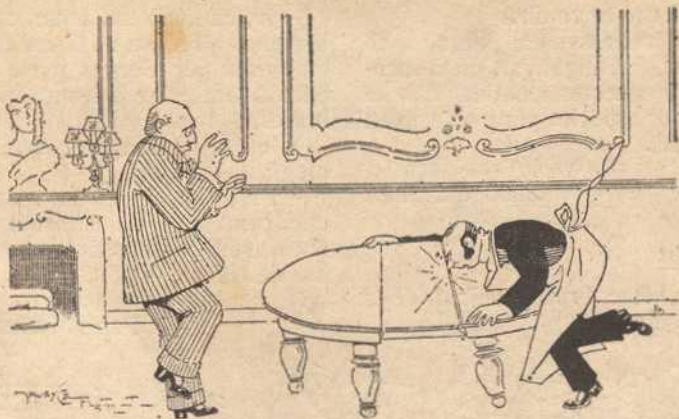
A l'endema, varis homes s'emportaren el cadavre del ceguet al cementiri, y el gos els seguia tot trist. Quan el gos quedà sol, esgratinyà la terra pera poder veure al seu amo, però uns cops de bastó que's sentí a l'esquena'l feren fugir corrents.

Després de caminar un tros, trobà a l'Andreuet, el qual se l'emportà a casa seva.

Cada diumenge's veyia entrar al cementiri a l'Andreuet y el gos, y posantse abdós davant de la tomba del ceguet, l'Andreuet resava y el gos restava trist y cap baix.

ENRICH Y LLUIS CASAMITJANA

2. — ¡Ay, Reina Santíssima!...

— ¿Veus, home? ¡Ja t'ho deya jo que t'havies de cuidar el nas!

Paraules enganyadores

Un dia, un home donà al seu fill una fusta y la serra pera serrarla. El xicot estava enfadat y va llsensar la serra, que al caure's va trencar. El noy va dir que ell no l'havia pas trencada, que s'havia trencat sola; però ell coneixia en son interior que aquestes paraules eren mentida.

Un altre dia la seva mare li preguntà per què havia tardat tant, dientli:

— Ja són les sis, y el teu col·legi'l tanquen a les quatre; ¿ahont has estat aquestes dues hores?

— ¡Oh, mare! — digué'l nen, — es que quan nosaltres juguem, no'ns recordem de l'hora que es, y el temps passa sense adonarsen. ¿Ja tinch el berenar a punt? —

Ab aquestes paraules ell havia

enganyat a la seva mare, ja que ella cregué que'l seu fill havia estat jugant ab els seus companys; però la veritat era que'l senyor mestre l'havia fet quedar perquè no sabia la llissó.

En el seu interior prou sentia una veu que li deya:

« — Has dit una mentida, perquè a la teva mare li has fet creure una cosa per altra.

» — Jo no he dit cap mentida, perquè no he dit que jo hagués jugat.

» — Sí — contestava la veu; — però ab les teves paraules has fet creure a la teva mare que havies estat jugant, y encara que no hagus dit talment això, el sentit ve a ser el mateix. »

¿Què us sembla, petits llegidors, va dir mentida aquell nen? Jo estich segur que tots direu:

« Sí que la va dir. »

Si nosaltres diem paraules ab l'intenció d'enganyar, diem mentida, y aquestes mentides són de la pitjor especie, perque semblen veritats.

Traduit de l'anglès per
SIMÓ SANABRA

Acudit

Un home brut y deixat deya
l'altre dia:

—Jo, en això de ferse calses blanques a l'estiu, no hi estich: te les poses per Corpus y en arribant al setembre ja les tens totes brutes.—

Y un altre, tan brut com ell, afegí:

—Però també tens la ventatja que, com ja se t'han tornat fosques, semblen d'hivern, y no te les has de treure.—

Enviat per
PERE MESTRE

Totes les solucions. — Carme Güell.

Tres solucions. — Antón Muleras, Joseph Masifern, Joseph Claramunt, Climent Miquel, Ramón Laplana, Felip Ibáñez, Albert Bonet, Antoni Ferrus, Joseph Cossi, germans Tejero, germans Lapeira, Joseph Figuerola, Enrich Jené, Francisco Espriu, Joan Salvat, Pere Mas, germans Morán, germans León, Antoni Grau, Laureà Ribó, Santiago Noguera, Artur Amat, Carme Amorós, Sebastià Casajoana, Antón Bargalló, Esteve Vilardebó, Eduart Ribera, Joan de Deu Socies, Joan Ricou, Francisco Rovira, Lluís Bonet, Joan Llorens, germans Domingo, Enrich Sabadell, Salvador Roig, Joaquim Alemany, Carles Batllé, Francisco Lladó, Dolors Socias, Antón Vilardebó, germans Coll.

Dues solucions. — Francisco Mensa, Lluís Carrera, Climent Miquel, germans Nuria, R. Pérez, J. Palaus, Rita Gatuellas, Gerart Miravalls, Francisco Llanas, Manel Andreu, Joan R. Munt, Joseph Vergés, Jesús Noguera, Lluís Mundet, Francisco X. Ramisa, Carme Graells, Joseph Ricart, Jaume Martí, germans Bordas, Layeta Font, Joseph Pau, Salvador Moreó, Miquel Palau, Gabriel Madrid, Joseph Canet, Alphonsa Comella, Enrich Bach, Joan Soley, Pepeta Vilaseca.

Una solució. — Francisco Vea, F. Iglesias, M. Cardona, Sara Rodríguez, Miquel Jané, P. Pérez, Domingo Ramón, Aurora Heras, Joan Mata, Pepet Figueras, Lluís Nogués, Salvador Moragas, Gaspar Nonell, germans Muntné, Salvador y Consol Bou, Julia Vila, Carme Astort, Demetria Soler, Francisco Auguet, Antoni Bové, Joaquim Tormo, Salvador Noguera, germans Auguet, Antonet Quadrench, Irene Casades, Pere Sambola, germanes Carlota, Antón Balcells, Francisco Massons, Manel Canals, Lluís Catalán, Encarnació Arene, Joseph Zoppetti, Carles Camarasa, Joseph y Margarit Aluge, Joseph Porta, Ramón Oliveres, Guillem Rodríguez, Virginia Viola, Joseph M. Montseny, Ramón Bassa, Carles Rejo, Fausti Ferràn, Dolors Vives, Vicens Tort, Riera y Vilà, Alfons Junyent, Amadeu Manjonch, J. Perelló, Agustí Cusialls, germans Serra, germans Ruax, Esteve Huguet, Carme Cusialls,

Miquel Ll., Joaquim Alemany, Antoni Civit, A. Bramona, Francisco Llauredó, Irene Sulé, Enrich Llopart, S. Masdeu, Joseph Sadurni, Miquel Cortecans, Lluís Gabarda, Gayetà Giménez, Claudi Laspuertas, Olaguer Bonàs, Alfret Simón.

ENDEVINA, ENDEVINETA

AMBIDEXTRE

1 2 3 — Monja.
3 2 1 — Color.

ROMBO

EME

CONVERSA

- ¿Qui es aquell que porta'l vestit tan estret del cos?
- Me sembla que es el germà den Pere.
- ¿Quin?
- El que tots dos ja hem dit. —

DANIEL MAIDEU

Substituir els punts per lletres, de manera que's llegeixi vertical y horitzontalment: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª, temps de verb; 3.ª, grup de besties; 4.ª, nom d'home; 5.ª, forat; 6.ª, adjectiu, y 7.ª, vocal.

FRANCISCO POU

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

A la xarada: *Tosal*. — A la targeta: *Perot lo Lladre*. — Al logogrif numèrich: *República*. — A l'endevinalla: *Les estisores*.

Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

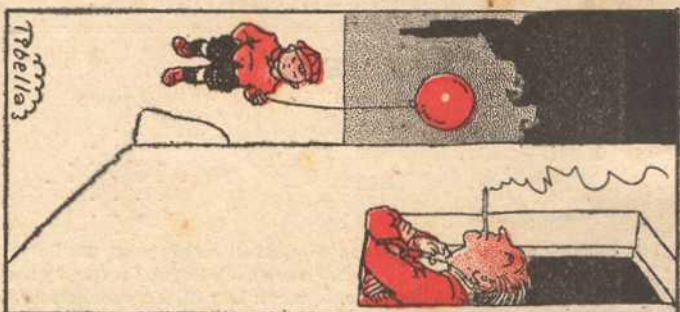
CALENDARI

!!!Està a punt de sortir!!!

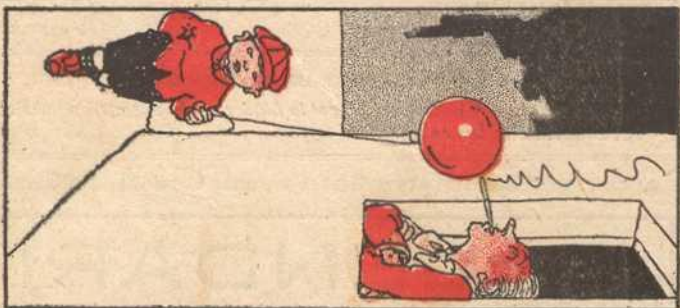
D'EN

¡Amaniu la pesseta!

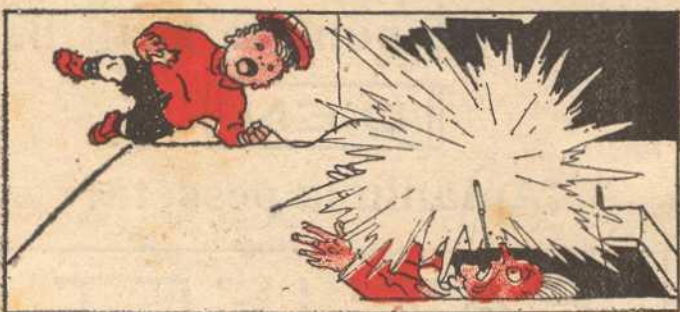
PATUFET

El gran poeta Canyelles
sabstreu mirant les estrelles.

Pel carrer ve un bordegàs
que porta un globet de gas.

A n'el cigar ha tocat
y el globet ha reventat.